

Wrocław, 28 sierpnia 2000 roku.

WK. 0913/326/K-54/00

Pan

Mirosław Obal
Burmistrz Miasta Pieszyce

pl. Kościuszki 2
58 - 250 Pieszyce

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zm.), przeprowadziła kompleksową kontrolę w zakresie gospodarki finansowej Gminy Miejskiej Pieszyce w okresie od 11 maja do 14 lipca 2000 r.

Z ustaleń kontroli wynika, że w wielu dziedzinach działalność Urzędu Miejskiego nie budziła zastrzeżeń, stwierdzono jednak również, że w trakcie realizacji zadań przez Zarząd Miasta miały miejsce nieprawidłowości i uchybienia, będące następstwem wadliwej interpretacji przepisów prawa oraz niewystarczającej staranności w ich przestrzeganiu, polegające na:

W zakresie spraw organizacyjnych

Stwierdzono, że Rada Miejska nie nadała odrębnych statutów jednostkom pomocniczym gminy – sołectwom, do czego zobowiązuje ją § 41 ust. 2 Statutu Gminy.

W zakresie kontroli wewnętrznej i zabezpieczenia mienia

Stwierdzono, że „Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Pieszcach” nie jest dostosowana do potrzeb jednostki, ponieważ w „Terminarzu spływu dokumentów finansowych do Wydziału Finansowo – Budżetowego” zostały wskazane, jako odpowiedzialne za przekazywanie dokumentów, komórki organizacyjne nieistniejące w strukturze Urzędu, a także dokumenty nie mające zastosowania w kontrolowanej jednostce, natomiast nie zamieszczono istotnych regulacji, które określałyby zasady prawidłowego funkcjonowania księgowości, (w zakresie sporządzania i przekazywania do Wydziału Finansowo – Budżetowego dokumentów: OT – przyjęcie środka trwałego uzyskanego w wyniku ukończonej inwestycji oraz umów i innych dokumentów dotyczących nabywania i zbywania środków trwałych, w tym także nieruchomości). Negatywnym tego skutkiem było nieterminowe wprowadzanie dokonywanych operacji dotyczących zbywania i nabywania środków trwałych do ksiąg rachunkowych.

W zakresie funkcjonowania księgowości

Obowiązujący w kontrolowanej jednostce Zakładowy Plan Kont opierał się na nieaktualnych przepisach dotyczących zasad rachunkowości i nie był dostosowany do jej potrzeb, ponieważ nie zawierał wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych oraz dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera (ewidencja księgowa w Urzędzie Miejskim była prowadzona w części za pomocą programów komputerowych, w części ręcznie). Wymóg posiadania przedmiotowej dokumentacji wynika z art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.). Wymieniona nieprawidłowość została wyeliminowana, bowiem w trakcie kontroli Burmistrz Miasta wydał Zarządzenie nr 5/2000 z 15 maja 2000 r., którym wprowadził nowy plan kont dla budżetu oraz dla jednostki budżetowej - dostosowany do jej potrzeb; wprowadził również wykaz stosowanych ksiąg rachunkowych oraz ustalił dokumentację systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera tj: wykaz programów komputerowych stosowanych w księgowości jednostki; opisy ich przeznaczenia, sposobów działania i wykorzystywania systemów komputerowych podczas przetwarzania danych; a także zasady ochrony danych.

Poza tym kontrola prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki – Urzędu Miejskiego wykazała, że dla części kont księgi głównej (ewidencji księgowej prowadzonej ręcznie do rachunków bankowych środków inwestycyjnych, rachunku środków funduszy specjalnych i innych rachunków bankowych) nie były sporządzane na koniec każdego miesiąca zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej, co nie spełniało wymogów art. 18 ustawy o rachunkowości (zestawienie takie było sporządzane jedynie na koniec roku obrotowego).

W zakresie gospodarki pieniężnej

Pomieszczenie, w którym mieści się kasa Urzędu, nie posiadało prawidłowego zabezpieczenia technicznego, bowiem nie było ono okratowane, okna nie zabezpieczono folią antywłamaniową, a ponadto było ono w bardzo złym stanie. Brak również było systemu alarmowego.

W zakresie rozrachunków i roszczeń

W Urzędzie nie prowadzono w trakcie roku obrotowego syntetycznej i analitycznej ewidencji księgowej na koniec 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” w zakresie rozrachunków bieżących (faktury były księgowane bezpośrednio w koszty dopiero w momencie ich zapłaty). W celu ustalenia wysokości zobowiązań na koniec roku obrotowego sporządzane były zestawienia imienne nie zapłaconych faktur, według których były podawane dane do Bilansu.

W księgach rachunkowych jednostki oraz w bilansie jednostkowym Urzędu Miejskiego po stronie należności były ujmowane naliczone i nie zapłacone odsetki od zaległości podatkowych (wg stanu na 31 grudnia 1999 r. w kwocie 358.772,62 zł). Zgodnie z § 9 Zarządzenia nr 46 Ministra Finansów z 1 sierpnia 1995 r. w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości oraz jednolitych planów kont dla państwowych i gminnych jednostek budżetowych (...) – (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 14, poz. 60), odsetki od

tych zaległości miały być ujęte w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, a w związku z tym nie powinny one występować na końcu roku obrotowego po stronie należności.

W zakresie realizacji dochodów

W latach 1999 i 2000 nakazy płatnicze na łączne zobowiązanie pieniężne dla osób fizycznych doręczone zostały w terminie uniemożliwiającym zapłatę I raty podatków (rolnego, leśnego i od nieruchomości) w terminie wskazanym w ustawach podatkowych, a więc do dnia 15 marca roku podatkowego. Opóźnienie w doręczeniu decyzji w 1999 r. wynosiło średnio 13 dni, natomiast w 2000 r. średnio 3 dni.

Nie zostały naliczone i pobrane należne odsetki od wpłat dokonanych po terminie, ponieważ nie dokonano rozksięgowania części wpłat podatników wniesionych w 1999 r. po terminie na należność główną i odsetki, co pozostawało w sprzeczności z wymogami art. 55 § 2 Ordynacji podatkowej.

Stosowany w kontrolowanym Urzędzie program komputerowy do ewidencji podatkowej nie zapewnia, wymaganego przez § 23 ust. 2 pkt 4 lit. c rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 50, poz. 511), automatycznego wydruku kwitariuszy przychodowych z imiennie wypełnionymi pokwitowaniami wpłaty K 103, z których następnie inkasenci mogliby wydawać pokwitowania podatnikom.

Inkasenci pobierający podatki rolny, leśny i od nieruchomości nie przestrzegali terminu płatności zainkasowanych kwot; na podstawie art. 47 § 4 Ordynacji podatkowej jest to ostatni dzień, w którym zgodnie z przepisami prawa podatkowego, powinna nastąpić wpłata zobowiązania podatkowego (do 15 marca, maja, września i listopada roku podatkowego) – opóźnienie wynosiło średnio 3 dni.

Podania od podatników wnoszone w sprawach umorzenia, zaniechania poboru, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności podatków i opłat lokalnych w latach 1999 – 2000 były załatwiane przez organ podatkowy po upływie 1 miesiąca od dnia wszczęcia postępowania (tj. po terminie wskazanym w art. 139 § 1 Ordynacji podatkowej).

Burmistrz Miasta wyrażał zgodę na odroczenie terminu płatności należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych bez zachowania formy decyzji administracyjnej (w formie adnotacji na podaniu, o treści której ustnie informowano petenta), co naruszało art. 207 ww. ustawy (w związku z art. 2 § 1 pkt 1).

Pracownicy odpowiedzialni za prowadzenie spraw związanych z opłatami za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nie kontrolowali terminowości wnoszenia opłat i nie wnioskowali do Burmistrza Miasta o stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o zezwoleniu na sprzedaż napojów alkoholowych w trybie art. 18 ust. 8 pkt 5 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.) tj. w przypadkach niedokonania opłaty przewidzianej w art. 11¹ (ww. ustawy) do 31 stycznia roku kalendarzowego objętego zezwoleniem; zamiast tego od opłat wniesionych po terminie były naliczane i pobierane odsetki za zwłokę.

Oplaty skarbowe od podań wnoszonych do Urzędu Miejskiego były dokonywane w sposób nieprawidłowy, o czym świadczą następujące fakty:

- pobierano nienależnie opłatę skarbową od podań, zwolnionych na podstawie § 3 pkt. 26 rozporządzenia Ministra Finansów z 9 grudnia 1994 r. w sprawie opłaty skarbowej (Dz. U. Nr 136, poz. 705 z późn. zm.), tj. wnoszonych w sprawie odroczenia terminów płatności podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości na okres 1 miesiąca;
- nie pobierano należnej opłaty skarbowej od podań wnoszonych w sprawie umorzenia i odroczenia terminu płatności należności, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej;
- pobierano nienależną opłatę od podań w sprawie zgłoszenia oferty nabycia nieruchomości komunalnych, której te pisma nie podlegają na mocy art. 3 ust. 1 pkt. 1 lit. j ustawy z 31 stycznia 1989 r. w sprawie opłaty skarbowej (Dz. U. Nr 4, poz. 23 z późn. zm.).

W sprawozdaniu kwartalnym z wykonania budżetu za II kwartał 1999 r. w zakresie danych na temat ulg, zwolnień, odroczeń, umorzeń i rozłożenia na raty podatków rolnego, leśnego, od nieruchomości i od środków transportowych wykazała, że dane były w nim wykazane niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach regulujących sporządzanie kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów gmin (rozporządzeniu Ministra Finansów z 14 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad i terminów sporządzania sprawozdawczości budżetowej gmin – jednostek samorządu terytorialnego – DZ. U. Nr 38, poz. 365) ponieważ:

- nie wykazano w nim skutków finansowych zwolnień podmiotowych z podatków od nieruchomości i od środków transportowych przyznanych na podstawie uchwał Rady Miejskiej;
- na skutek mylnej interpretacji przepisów prawa wykazano w nim skutki finansowe dotyczące rozłożenia na raty zaległego podatku decyzją Burmistrza podjętą w 1998 r., a więc nie dotyczącą danego okresu sprawozdawczego.

W sumie na skutek ww. nieprawidłowości oraz błędów w wyliczeniach w sprawozdaniu za II kwartał 1999 r. wykazano skutki finansowe ulg, umorzeń, odroczeń (...) w podatkach lokalnych wyższe o 257.884 zł od faktycznych.

W zakresie realizacji wydatków

Wystąpiły nieprawidłowości polegające na przyznaniu niższej kategorii zaszeregowania kilku pracowników, niż wynika to z „I Tabeli stanowisk, zaszeregowania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników urzędów gminy”, stanowiącej załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 9 lipca 1990 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity z 1993 r. Dz. U. Nr 111, poz. 493 z późn. zm.) oraz na nieprzyznaniu 2 pracownikom należnego im dodatku funkcyjnego. W trakcie kontroli usunięto wszystkie nieprawidłowości sporządzając wszystkim pracownikom nowe angaże, przyznając im właściwe stawki zaszeregowania i należne dodatki funkcyjne.

Na przestrzeni całego roku 1998 składki ZUS nie były opłacane terminowo, co spowodowało konieczność zapłacenia odsetek. W efekcie nieterminowego opłacania składek, kontrolowana jednostka w

1998 r. zapłaciła odsetki w kwocie 3.721,20 zł. oraz w 1999 r. w kwocie 279,50 zł. Od 1 stycznia 1999 r. do chwili zakończenia kontroli składki ZUS były opłacane terminowo.

W zakresie realizacji zadań inwestycyjnych nie dokonano należytego zabezpieczenia wykonania umowy, bowiem egzekwowano od wykonawcy w zaniżonej wysokości zabezpieczenia w stosunku do wymaganej przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie ustalenia wartości robót budowlanych, co do których konieczne jest zabezpieczenie należytego wykonania umowy, oraz form tego zabezpieczenia (Dz. U. Nr 140, poz. 794).

Nie przestrzegano również terminów płatności z tytułu wykonywanych robót wynikających z zawartych umów, co jednak nie spowodowało skutków finansowych w postaci odsetek.

W zakresie powiązań budżetu z jednostkami organizacyjnymi gminy

Wielkość planowanych dotacji dla zakładów budżetowych gminy na 1999 i 2000 rok, była określona każdorazowo przez Radę Miejską w uchwałach budżetowych. Rada Miejska w Pieszcach dnia 19 października 1999 r. uchwaliła zasady i tryb udzielania dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych, jednakże Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, stwierdziło nieważność uchwały Rady Miejskiej w Pieszcach wobec naruszenia art. 117 ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 z późn. zm.). W związku z tym dotacje dla zakładów budżetowych na 1999 i 2000 rok zostały ponownie ustalone przez Radę Miejską a podstawą były plany zakładów składane do budżetu oraz możliwości finansowe gminy.

Zarząd Miasta nie podjął uchwały określającej zasady ustalania normatywu zapasów materiałowych, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wynikającego z przepisów § 6 ust. 2 w związku z § 12 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 maja 1991 r. w sprawie zakładów budżetowych (Dz. U. Nr 42, poz. 183).

Na koniec 1999 r. wystąpiły ujemne stany środków obrotowych w istniejących zakładach budżetowych. W celu zapobieżenia występowania w przyszłości podobnej sytuacji, od 1 stycznia 2000 r. wszystkie zakłady budżetowe (oprócz Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej), w tym prowadzące działalność kulturalną, zostały przekształcone w jednostki budżetowe. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę, że w świetle art. 32 ustawy z 25 października 1991 r. o organizacji i prowadzeniu działalności kulturalnej, w brzmieniu zmienionym mocą art. 29 ustawy z 25 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz. U. Nr 12, poz. 136), wszystkie zadania związane z prowadzeniem działalności kulturalnej mogą być realizowane wyłącznie za pośrednictwem instytucji kultury. Instytucja kultury pokrywa koszty bieżącej działalności i zobowiązania z uzyskiwanych przychodów, w tym ze środków uzyskiwanych z budżetu w formie dotacji podmiotowej.

W zakresie zadań administracji rządowej zleconych i powierzonych gminie

W 1999 r. Rada Miejska nie podjęła uchwały o przyjęciu do realizacji zadań powierzonych z zakresu przyznania stypendiów socjalnych i zasiłków losowych dla uczniów pochodzących z rodzin najuboższych, na które otrzymała środki na podstawie zawartych porozumień pomiędzy Zarządem Miasta a Wojewodą

Dolnośląskim, pomimo, że zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 11 ustawy o samorządzie terytorialnym z dnia 8 marca 1990 r., podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań z zakresu administracji rządowej, wykonywanych na podstawie porozumień z organami tej administracji, należy do wyłącznej właściwości Rady Gminy.

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

Rada Miejska w uchwale nr XXXIX/250/98 z 24 kwietnia 1998 r. w sprawie zasad sprzedaży lokali użytkowych przyznała nabywcom lokali użytkowych sprzedawanych w trybie bezprzetargowym bonifikaty w wys. 20% i 30% od cen lokali określonych przez uprawnionych rzeczoznawców, do czego – w świetle przepisów ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – nie była uprawniona. Według tych przepisów istnieje możliwość udzielenia bonifikaty jedynie od cen lokali mieszkalnych sprzedawanych na rzecz ich najemców. W okresie obowiązywania ww. uchwały (1998 r. – I półrocze 1999 r.) na zasadach w niej określonych zostały sprzedane 34 lokale użytkowe, za kwotę 410.543 zł. W przypadku nieudzielenia bonifikat powinna być to kwota 534.705 zł, tak więc gmina na skutek zastosowania uchwały Rady nie uzyskała w 1998 i I półroczu 1999 r. należnych dochodów w wysokości 124.162 zł.

Poza tym kontrola wykazała, że wartość części sprzedanych nieruchomości gruntowych określili pracownicy Wydziału Gospodarki Gruntami i Rolnictwa posługując się ceną za 1 m² działek sąsiednich lub mnożąc średnią cenę skupu żyta ustaloną dla celów naliczania podatku rolnego przez powierzchnię działki. Postępowanie takie naruszało art. 67 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego.

Zarząd Miasta nie sporządził i nie podał do wiadomości publicznej wykazów nieruchomości w następujących przypadkach:

- lokali użytkowych sprzedawanych w trybie bezprzetargowym na rzecz ich najemców,
- działek niezabudowanych sprzedawanych w celu poprawy warunków zagospodarowania w trybie bezprzetargowym;
- nieruchomości rolnych wydzielanych w trybie bezprzetargowym ich dotychczasowym dzierżawcom;

a sporządzone dla pozostałych nieruchomości wykazy nie zawierały wymaganych informacji, wynikających z przepisów art. 35 ust. 2 pkt. 1, 4, 5 i 12 ustawy o gospodarce nieruchomościami, a to: numeru księgi wieczystej nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży, opisu przeznaczenia nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz sposobu i terminu jej zagospodarowania. Brak wymaganych przepisami ustawowymi informacji stwierdzono również w ogłoszeniach o przetargach na sprzedaż nieruchomości (nie podawano w nich: numeru księgi wieczystej nieruchomości, jej przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz sposobu i terminu jej zagospodarowania; a także pouczenia o skutkach uchylenia się osoby, która wygrała przetarg od zawarcia

umowy sprzedaży) oraz protokołach z przeprowadzonych przetargów (nie podano w nich numeru księgi wieczystej sprzedanej nieruchomości oraz w kilku przypadkach adresu osoby, która została ustalona nabywcą).

Poza tym stwierdzono, że we wszystkich ogłoszeniach o przetargach nieprawidłowo został ustalony termin wpłaty wadium (do dnia otwarcia przetargu lub na 1 dzień przed otwarciem przetargu), podczas gdy zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy (Dz. U. Nr 9, poz. 30) termin wpłaty wadium nie może upłynąć później niż na 3 dni przed dniem otwarcia przetargu. W żadnym ogłoszeniu nie zostały również podane dopuszczone przez organizatora przetargu formy wnoszenia wadium, czego wymagają postanowienia § 4 ust. 5 ww. rozporządzenia.

Protokoły negocjacji ustalające nabywców nieruchomości w trybie bezprzetargowym oraz umowy dzierżawy nieruchomości komunalnych były podpisywane jednoosobowo przez Burmistrza lub Zastępcę Burmistrza Miasta, pomimo, że nie posiadali oni upoważnienia Zarządu Miasta do składania jednoosobowo oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności gminy, o którym mowa w § 47 pkt 2 Statutu Gminy Pieszyce. W trakcie kontroli nieprawidłowość ta została wyeliminowana, bowiem Zarząd Miasta podjął w dniu 6 lipca 2000 r. uchwałę nr 196/90/2000 w sprawie upoważnienia Burmistrza Pieszyc – pana Mirosława Obala i Zastępcy Burmistrza – pana Norberta Twardego do jednoosobowego składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności gminy i w zakresie zarządu mieniem gminy.

Rada Miejska nie określiła w drodze uchwały zasad ustalania czynszów dzierżawnych za komunalne nieruchomości rolne, które były faktycznie ustalane w oparciu o nieobowiązujące przepisy określające zasady gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

W zakresie gospodarki środkami rzeczowymi

Zgodnie z § 4 pkt. 7 „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych”, obowiązującej w Urzędzie Miejskim, wyposażenie o wartości jednostkowej wynoszącej co najmniej 10 % wartości środka trwałego powinno być księgowane w ewidencji ilościowo – wartościowej (na koncie syntetycznym 013 oraz analitycznie w księgach inwentarzowych). Wyposażenie o wartości jednostkowej poniżej 10% wartości środka trwałego zalicza się bezpośrednio w ciężar kosztów i ujmuje wyłącznie w ewidencji ilościowej prowadzonej przez Wydział Organizacyjny. W ww. Instrukcji wpisano także, że na koncie 013 nie ewidencjonuje się wyposażenia, które zostało na stałe zamontowane lub przytwierdzone do podłoża. Jednak żaden z tych zapisów instrukcji nie był stosowany, ponieważ w ogóle nie było prowadzone konto 013 „Pozostałe środki trwałe w użytkowaniu” i 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych” syntetycznie, natomiast w ewidencji analitycznej były ujmowane środki trwałe niezależnie od ich wartości a także takie, które zostały zamontowane na stałe. W strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego nie funkcjonuje Wydział Organizacyjny i nikt inny nie prowadzi ewidencji ilościowej wyposażenia o niskiej wartości.

Na koncie syntetycznym 020 „Wartości niematerialne i prawne” nie były ewidencjonowane wartości licencji na użytkowanie programów komputerowych wykorzystywanych przez kontrolowaną jednostkę (ich wartość ogółem na 31 grudnia 1999 r. wynosiła 9.941,45 zł), a jeden program komputerowy o wartości 3.012,40 zł został błędnie ujęty w ewidencji na koncie syntetycznym 011. Kontrolowana jednostka nie prowadziła ewidencji analitycznej do konta 020. W trakcie kontroli nieprawidłowość została usunięta - zapisy w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych zostały doprowadzone do stanu zgodnego z rzeczywistym.

W księgach rachunkowych na koncie 011 zostały zaewidencjonowane z opóźnieniem następujące operacje:

- pod datą 30 maja 1999 r. – rozchód środka trwałego o wartości 5.177 zł (kserokopiarka), na podstawie Uchwały Zarządu Miejskiego nr 865/143/97 z 18 marca 1997 r. w sprawie przekazania kserokopiarki „Canon” dla ZGM w Pieszycach – kserokopiarce przekazano nieodpłatnie protokołem przekazania z 25 marca 1997 r.,
- pod datą 31 grudnia 1999 r. – przychód środka trwałego o wartości 25.000 zł – na podstawie umowy z 12 sierpnia 1999 r. w sprawie nabycia samochodu pożarniczego Jelcz od Zakładów Bawełnianych „Bieltex” S.A. w zamian za kompensatę zaległości podatkowych (faktura nr DT/54/99 z 19 sierpnia 1999 r.).

Ponadto w księgach rachunkowych nie ujęto ilości i wartości nieruchomości nabytych w latach 1998 – 1999 tj.: nieruchomości niezabudowanych położonych w Rościszowie o łącznej powierzchni 17.837 m² (dz. nr 593/2, 669/2, 655/8, 658, 663, 665, 667, 669/1, 673/2 – bez oznaczonej wartości); działki budowlanej niezabudowanej o wartości 1.500 zł; nieruchomości niezabudowanej o wartości 150 zł.

W księgach rachunkowych Urzędu Miasta w ewidencji syntetycznej i analitycznej konta 011 „Środki trwale” nie zostały ujęte wartości nieruchomości komunalnych (gruntów, budynków i budowli) wchodzących w skład zasobu gruntów komunalnych. Dane na temat ilości i wartości nieruchomości komunalnych posiada w decyzjach komunalizacyjnych Wydział Gospodarki Gruntami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego.

Nie były na bieżąco sporządzane rozliczenia i dokumenty OT (przyjęcie środka trwałego z inwestycji) dla środków trwałych powstałych w wyniku procesów inwestycyjnych prowadzonych przez Urząd Miejski. W obowiązującej w kontrolowanej jednostce instrukcji w sprawie obiegu i kontroli dokumentów księgowych jako osoby odpowiedzialne za rozliczenie inwestycji, sporządzenie dokumentów OT i przekazanie ich do księgowości wskazano pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej i Komunikacji – wydział taki jednak nie funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Pieszycach. Sprawami związanymi z inwestycjami w zakresie budowy, modernizacji i utrzymania lokalnych dróg, ulic, mostów według obowiązującego Regulaminu Organizacyjnego, zajmował się Wydział Gospodarki Przestrzennej, Rozwoju i Infrastruktury Technicznej, podlegający Zastępcy Burmistrza. Jednak w Regulaminie organizacyjnym ani w zakresach czynności pracowników Wydziału nie przypisano nikomu obowiązków w zakresie sporządzania dokumentów OT po zakończeniu inwestycji. W trakcie kontroli zostały sporządzone dokumenty OT dla środków trwałych powstałych w wyniku inwestycji

zakończonych w 1999 r.: mostu na potoku w Kamionkach, mostu na potoku Pieszyckim, odbudowy drogi ul. Kopernika, odbudowy drogi ul. Świdnicka, murów oporowych ul. Kopernika, murów oporowych – odbudowy potoku Pieszyckiego o wartości ogółem 1.387.920,39 zł.

Wielkości naliczanego umorzenia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych nabytych w ciągu 1999 r. została zawyżona o 1.947 zł, ponieważ naliczenia tego dokonano od pierwszego dnia miesiąca następującego po dacie nabycia środków trwałych zamiast od pierwszego dnia miesiąca następującego po dacie przyjęcia środków trwałych do użytkowania. Poza tym stwierdzono, że nie zostało naliczone i zaksięgowane umorzenie wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 632,88 zł (za licencję na korzystanie z programu komputerowego przyjętego do użytkowania 1 czerwca 1999 r. o wartości 2.531,50 zł).

W wyniku powyższych nieprawidłowości dane zawarte w księgach rachunkowych, w odniesieniu do ilości i wartości składników majątku kontrolowanej jednostki, nie odzwierciedlały stanu faktycznego.

Przyczyną uchybień i nieprawidłowości stwierdzonych w sferze gospodarki finansowej było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, a w tym niedostosowanie przepisów wewnętrznych do potrzeb jednostki oraz brak sprawnego systemu kontroli wewnętrznej – wyrażający się niedostosowaniem struktury organizacyjnej do potrzeb jednostki, nieokreśleniem pracownikom w sposób wyczerpujący zakresów czynności oraz brakiem nadzoru kierowniczego nad pracą podległych pracowników. Odpowiedzialność z tego tytułu ponoszą Burmistrz oraz Skarbnik.

Przedstawiając powyższe panu Burmistrzowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zm.) wnosi o podjęcie działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia, poprzez realizację poniższych wniosków:

1. Przygotowanie przez Zarząd Miasta projektów statutów sołectw i przedłożenie ich do uchwalenia przez Radę Miejską;
2. Opracowanie i wprowadzenie do stosowania zarządzeniem Burmistrza Miasta instrukcji w sprawie obiegu i kontroli dokumentów księgowych dostosowanej do aktualnych potrzeb Urzędu;
3. Sporządzanie na koniec każdego miesiąca roku obrotowego zestawień obrotów i sald wszystkich kont księgi głównej i analitycznej ewidencji księgowej prowadzonej ręcznie;
4. Doprowadzenie do właściwego zabezpieczenia gotówki w kasie poprzez przeprowadzenie odpowiedniego remontu pomieszczenia kasowego polegającego m. in. na wymianie okna.
5. Księgowanie wszystkich faktur dotyczących rozrachunków bieżących na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”;
6. Nieujmowanie w ewidencji księgowej i bilansie jednostki po stronie należności kwot naliczonych i niezapłaconych odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych;

7. Dokonywanie, przez pracownika odpowiedzialnego za wymiar podatków, bieżącej kontroli składanych deklaracji na podatki oraz wszczynanie postępowanie wyjaśniającego w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek niezgodności – przy wykorzystaniu uprawnień do przeprowadzania kontroli u podatników wynikających z ustawy Ordynacja podatkowa;
8. Ustalenie zasad organizacji pracy osób odpowiedzialnych za wymiar podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych, w taki sposób, aby zapewnić doręczanie nakazów płatniczych podatnikom co najmniej na 14 dni przed upływem terminu płatności pierwszej raty podatków (tj. 15 marca roku podatkowego);
9. Dokonywanie rozksięgowania wszystkich wpłat na poczet podatków wniesionych przez podatników po terminie na należność główną i odsetki, tak aby nie powtarzały się przypadki nienaliczenia i niepobrania należnych odsetek;
10. Dostosowanie programu komputerowego stosowanego w Urzędzie Miejskim do ewidencji podatków pobieranych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego w celu uzyskiwania automatycznych wydruków kwitariuszy przychodowych z imiennie wypełnionymi pokwitowaniami wpłaty K 103 dla każdego podatnika, z których następnie inkasenci mogliby wydawać pokwitowania;
11. Zobowiązanie inkasentów podatków i opłat lokalnych w gminie do wpłacania na rachunek gminy zainkasowanych kwot najpóźniej ostatniego dnia w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, powinna nastąpić wpłata należności podatkowych;
12. Bieżące kontrolowanie terminowości regulacji opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i niezwłoczne wygaszanie decyzji (zezwoleń) w przypadkach niedokonania wpłat w terminie wskazanym w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
13. Przyjmowanie podań od interesantów w Urzędzie Miejskim w sposób zapewniający prawidłowe pobieranie opłat skarbowych;
14. Wykazywanie w sprawozdaniach kwartalnych z wykonania budżetów gmin pełnych danych dotyczących skutków finansowych zwolnień z podatków przyznanych podatnikom na podstawie uchwał Rady Miejskiej, oraz wykazywanie skutków rozłożenia na raty należności podatkowych tylko w zakresie decyzji z danego okresu sprawozdawczego, a także zapewnienie skutecznej kontroli rachunkowej danych podawanych do sprawozdań;
15. Przestrzeganie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy, szczególnie w zakresie ustalania i egzekwowania ustalonego zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
16. Przestrzeganie terminów płatności za wykonane usługi zgodnie z zawartą umową.
17. Wystąpienie do Rady Miejskiej o podjęcie uchwały w sprawie stawek, szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych.
18. Ustalenie przez Zarząd Miasta wytycznych do określenia normatywu zapasów materiałowych dla zakładu budżetowego.
19. Doprowadzenie do zgodności z prawem sposobu organizacji i finansowania Biblioteki Miejskiej.

20. Udzielanie bonifikat od cen sprzedaży nieruchomości komunalnych jedynie w przypadkach przewidzianych w ustawie o gospodarce nieruchomościami;
21. Ustalanie cen sprzedaży wszystkich nieruchomości komunalnych na podstawie ich wartości określonej przez uprawnionego rzeczoznawcę;
22. Sporządzanie i podawanie do publicznej wiadomości przez Zarząd Miasta wykazów wszystkich kategorii nieruchomości komunalnych przeznaczonych do sprzedaży, oddania w użytkowanie wieczyste oraz dzierżawę;
23. Zamieszczanie w treści wykazów nieruchomości, ogłoszeń o przetargach oraz protokołów z przetargów wszystkich informacji wymaganych zgodnie z przepisami art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz w § 9 ust. 2, § 12, § 15 pkt 1, § 16 i § 26 pkt 1 rozporządzenia w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy;
24. Ustalenie w ogłoszeniach o przetargach na nieruchomości komunalne prawidłowego terminu wpłaty wadium oraz wskazywanie form wnoszenia wadium dopuszczonych przez organizatora przetargu;
25. Opracowanie przez Zarząd Miasta i przedłożenie do uchwalenia Radzie Miejskiej uchwały określającej zasady ustalania wysokości czynszów dzierżawnych dla nieruchomości komunalnych przeznaczonych na cele rolne;
26. Ujęcie w ewidencji księgowej analitycznej i syntetycznej środków trwałych danych na temat ilości i wartości wszystkich nieruchomości komunalnych pozostających we władaniu jednostki;
27. Zapewnienie w Urzędzie Miejskim organizacji obiegu dokumentów dotyczących zbywania i nabywania środków trwałych (takich jak na przykład: umowy kupna, sprzedaży, darowizny, postanowienia o dokonaniu kompensaty podatków w zamian za przeniesienie własności rzeczy, protokoły nieodpłatnego przekazania/przyjęcia, dokumenty OT – przyjęcie środka trwałego z inwestycji) w taki sposób, aby niezwłocznie trafiały z wydziałów merytorycznych do Wydziału Budżetowo - Finansowego oraz okresowe sprawdzanie przestrzegania przez odpowiedzialnych pracowników ww. zasad w ramach kontroli wewnętrznej;
28. Naliczanie umorzenia środków trwałych nabywanych w ciągu roku obrotowego zgodnie z postanowieniami art. 16h ust. 1 pkt 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 z późn. zm.)

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Tadeusz Urban

Przewodniczący Rady Miejskiej

Miasta Pieszyce